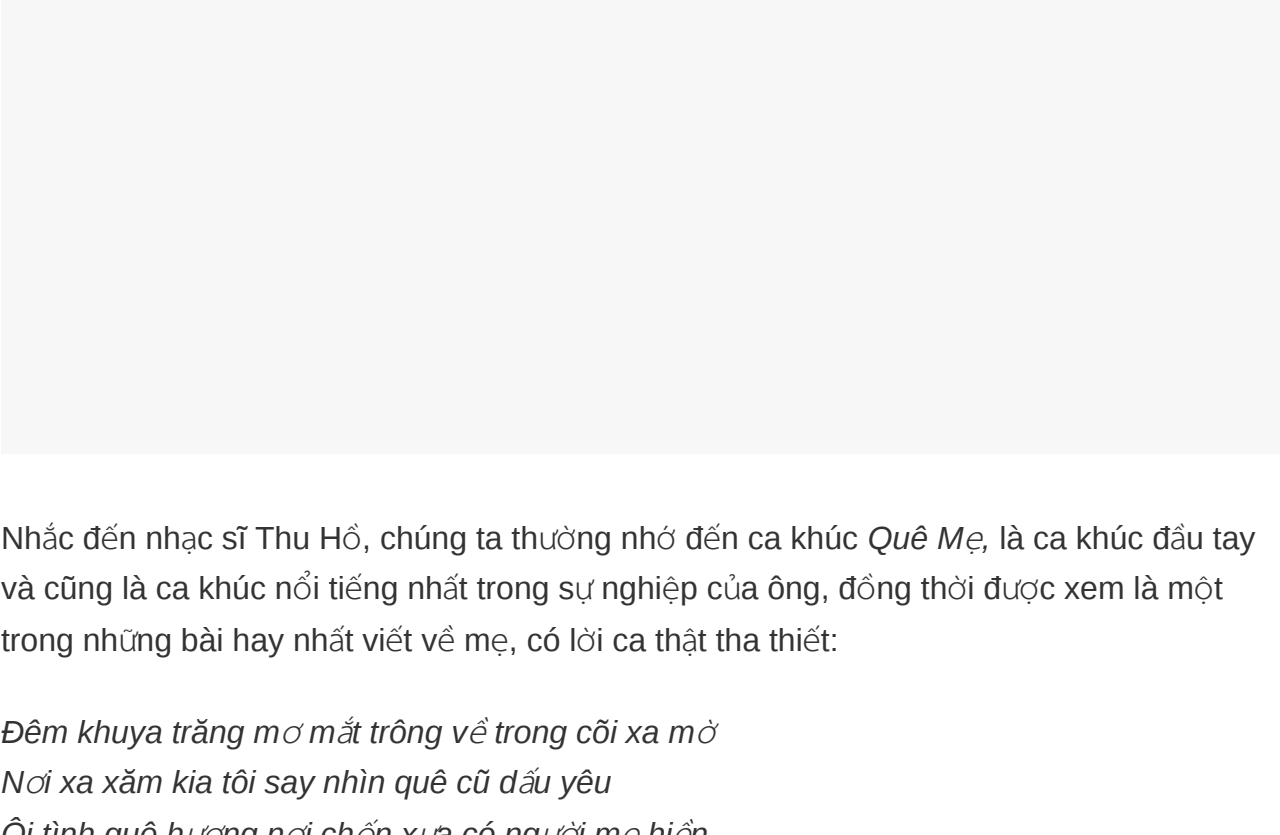

Home > Bài viết > Xuất xứ bài hát

Nhạc sĩ Thu Hồ và hoàn cảnh sáng tác ca khúc “Quê Mẹ” – Đêm khuya trăng mờ, mắt trông về trong cõi xa mờ...

2021/05/18 in Xuất xứ bài hát

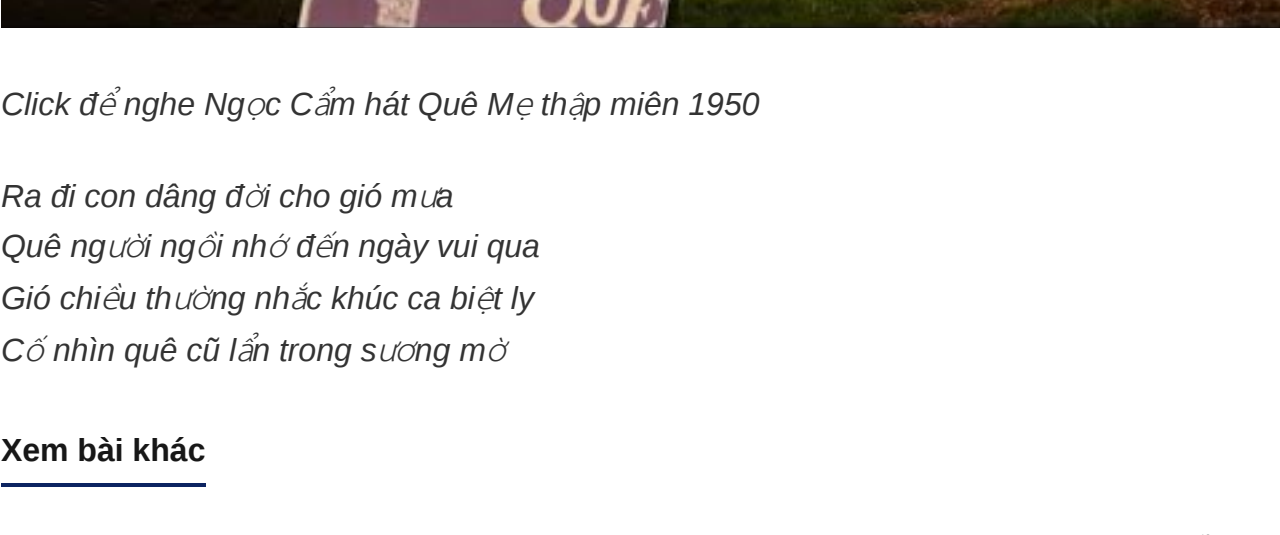
Nhắc đến nhạc sĩ Thu Hồ, chúng ta thường nhớ đến ca khúc Quê Mẹ; là ca khúc đẹp say và cũng là ca khúc nổi tiếng nhất trong sự nghiệp của ông, đồng thời được xem là một trong những bài hay nhất viết về mẹ, có lời ca thật tha thiết:

Đêm khuya trăng mờ mắt trông về trong cõi xa mờ
Nơi xa xăm kia tôi say nhìn cố đầu yêu
Ôi tình quê hương nà chốn xưa có người mẹ hiền
Tóc màu hoa bạc chiều chiều mắt ngấn lệ vì con...

Click để nghe Hoàng Oanh hát Quê Mẹ trước 1975

Năm 1943, sau 5 năm rời xa quê hương miền Trung vào Nam tha phương để mưu sinh, nhạc sĩ Thu Hồ, lúc đó 24 tuổi, trở thành trưởng ga luân phiên của ga xe lửa Dầu Giây. Thời gian đó, trong nỗi niềm nhớ về quê hương, nhớ mẹ già, cùng với cảm tác từ câu ca dao quen thuộc là “chiều chiều ra đứng ngõ sau, trông về Quê Mẹ; ruột đau chín chiều”, ông đã sáng tác thành một ca khúc có sức sống bền bỉ suốt gần 80 năm qua.

Click để nghe Ngọc Cẩm hát Quê Mẹ thập niên 1950

Ra đi con đường đời cho gió mưa
Quê người ngời nhớ đến ngày vui qua
Giờ chiều thường nhớ khúc ca biệt ly
Cố nhìn quê cũ lẩn trong sương mờ

Xem bài khác

- Chuyến tình trong ca khúc “Tối Ở Đứng Tuyệt Vọng” (nhạc sĩ Trịnh Công Sơn) – Nỗi lòng của kẻ tuyệt vọng
- Nhạc sĩ Hoàng Dương và hoàn cảnh sáng tác Hường Về Hà Nội – “Hà Nội ơi, những ngày vui đã ra đi...”

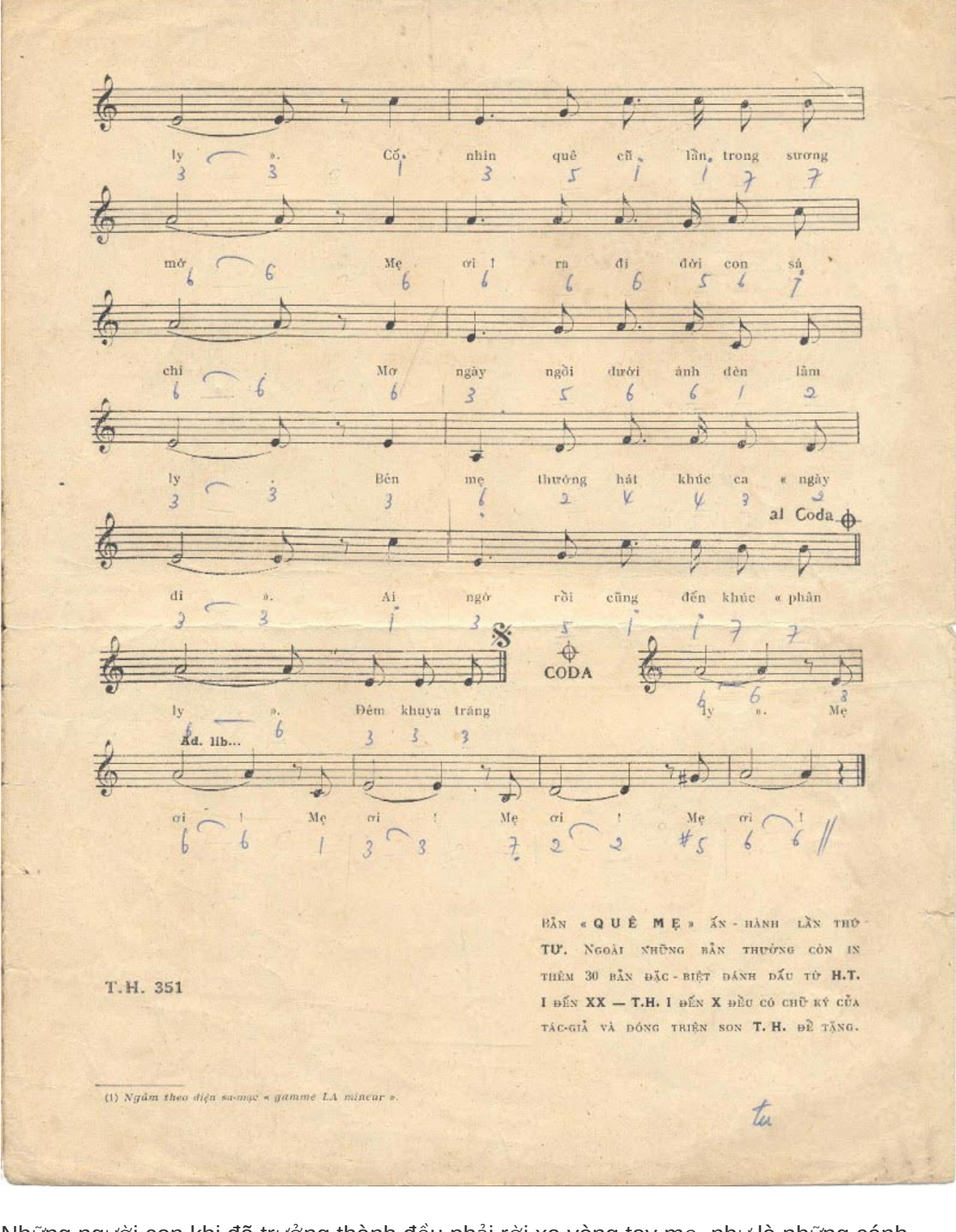
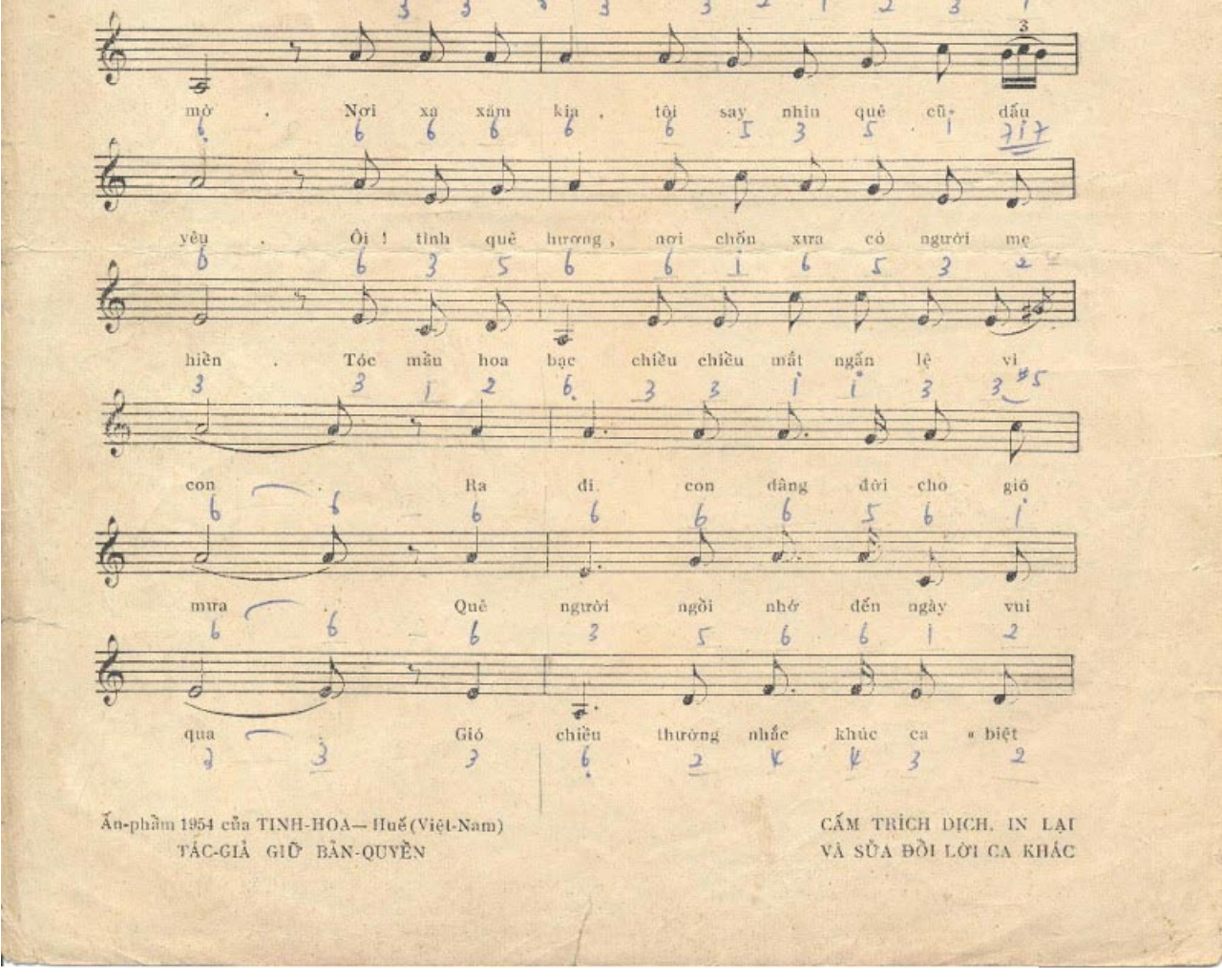
Me ơi ra đi đời con sẽ chỉ

Mơ ngày người đi đời em đêm làm ly

Bên me thường hát khúc ca ngày đi

Ái ngờ rồi cũng đến khúc phân ly

< >

Những người con khi đã trưởng thành đều phải rời xa vòng tay mẹ, như là những cánh chim trơ trọi cánh bay đi bốn phương để xây đời mới. Ở nơi xa xôi, người con lúc nào cũng cảm thấy nhớ và nỗi niềm nhìn về quê cũ, vì biết rằng nơi đó luôn có người mẹ già đang mòn mỏi ngóng chờ. Tình mẫu tử như là sợi dây kết nối về hình để tâm trí người mẹ luôn hướng về con ở nơi xa ngàn dặm, và ngược lại.

Ca khúc Quê Mẹ đã nổi thay được nỗi lòng của biết bao nhiều người có chung hoàn cảnh xa quê, đặc biệt gần 10 năm sau khi bài hát được ra đời cũng là thời điểm mà đã có hàng triệu người Việt phải rời xa quê hương để đến một vùng đất mới, và khi đó thì nỗi niềm trong bài hát Quê Mẹ của nhạc sĩ Thu Hồ lại càng được nhiều người thấu hiểu...

Nhạc sĩ Thu Hồ tên thật là Hồ Thu, sinh năm 1919 tại làng Tân Mỹ, gần của biển Thuận An thuộc tỉnh Thừa Thiên. Ông là một trong những ca sĩ thế hệ đầu tiên hát tân nhạc, từ năm 17 tuổi đã được xuất hiện trước khán giả để hát bài nhạc Tây “La chanson du gendoulier”, được công chúng đón nhận nồng nhiệt. Thời gian sau đó, ông chuyển sang hát nhạc Việt và nổi tiếng trên làn sóng phát thanh từ cuối thập niên 1940.

Ca sĩ – nhạc sĩ Thu Hồ đã bộc lộ được năng khiếu về nhạc và thơ khi mới 12 tuổi. Ông theo học trung học tại trường dòng Pellerin thuộc giáo hội Thừa Chúa La Mã nằm bên bờ sông Trường. Đây cũng là ngôi trường thiếu thốn của rất nhiều người nổi tiếng là tổng thống Ngô Đình Diệm, nhạc sĩ Lê Mộng Bảo, thi sĩ Hàn Mặc Tử, Bích Khê, nhà văn Thanh Tịnh (tác giả Tôi Đi Học)... Ngày nay ngôi trường này là Học Viện Âm Nhạc Huế.

Thượng Pellerin năm 1930.

Thời đi học, Thu Hồ ở trọ nhà của ông bác họ, là thân phụ của nhạc sĩ Trần Văn Lý – trưởng ban nhạc hoàng gia từ thời vua Khải Định. Thời gian sau đó Trần Văn Lý còn thành lập ban nhạc mang tên mình, là ban nhạc nổi tiếng nhất của tân nhạc Việt Nam thập niên 1940. Hầu hết những bài thu âm thời kỳ này của các danh ca Ai Liên, Minh Diệu, Minh Trang... đều là hát với ban nhạc Trần Văn Lý.

Nhờ có dịp ở chung với người anh họ nổi tiếng Trần Văn Lý nên Thu Hồ được hướng dẫn nhạc lý trong những bước đầu tiên để sau đó trở thành ca sĩ.

Năm 1938, khi mới 19 tuổi, Thu Hồ phải tha phương cầu thực ở miền Nam. Năm 1943, ông trở thành trưởng ga hỏa xa luân phiên ở Dầu Giây, rồi sau đó trở thành thu lý hát toàn ngân hàng Đông Dương. Thời gian này xa quê, nhớ gia đình, ông sáng tác ca khúc nổi tiếng nhất trong sự nghiệp của mình là Quê Mẹ.

Click để nghe Hoàng Oanh hát Quê Mẹ sau năm 1975

Năm 1947 tại Sài Gòn, 2 nhạc sĩ Châu Kỳ – Mạnh Phát thành lập Thính Kinh Nhạc Đoàn, quy tụ những tên tuổi nổi tiếng là ca sĩ Minh Tân, Kim Nguyễn, Linh Sơn, và dĩ nhiên là không thể thiếu 2 đối song ca, đôi vợ chồng nổi tiếng là Mạnh Phát – Minh Diệu và Châu Kỳ – Móc Lan, hợp tác cùng ban nhạc Trần Văn Lý. Lúc này Thu Hồ cũng là một ca sĩ chủ chốt của Thính Kinh Nhạc Đoàn, tiền thân của ban Tiếng Thờy Dương sau này.

Năm 1948, Thu Hồ được mời cùng tác với đài phát thanh Pháp-Á ở góc đường De Latre de Tassigny – La Somme (nay là Nam Kỳ Khởi Nghĩa – Hàm Nghi), khi mới thêm mục Tân nhạc Việt Nam. Kể từ đó giọng hát Thu Hồ được phát thường xuyên trên sóng phát thanh và được nhiều người biết đến. Năm 1949, từ đài phát thanh Pháp-Á, Thu Hồ là người đầu tiên hát ca khúc *Trăng Mỏ Bên Suối* của nhạc sĩ Lê Mộng Nguyễn.

Từ năm 1956, đài phát thanh Pháp-Á được chuyển giao lại cho chính quyền VNCH để trở thành Đài Phát Thanh Sài Gòn, nhạc sĩ Thu Hồ vẫn tiếp tục hợp tác với đài phát thanh này, sau đó cũng tác thêm với với Đài Quân Đội.

Thu Hồ gia nhập Quân đội năm 1954 và giữ chức vụ Trưởng ban Tuyên truyền lưu động Đệ I Quân khu, đã đi nhiều nơi để ủy lạo binh sĩ. Trong một dịp đi về vùng Tây Nam Bộ, ông viết bài Khúc Ca *Đông Thập* với phần lời ca của Trọng Định. Năm 1957, ông gia nhập văn nghệ Vi Dân của Tổng Nha Cảnh Sát Quốc gia do nhạc sĩ Nguyễn Văn Đông làm trưởng đoàn. Vài năm sau đó, chính Thu Hồ là người phát hiện ra giọng hát của Linh và giới thiệu cho nhạc sĩ Nguyễn Văn Đông để lập xê trở thành một trong những nữ ca sĩ nhạc vàng được yêu thích nhất từ đó cho đến nay.

Từ năm 1959 đến năm 1970, nhạc sĩ Thu Hồ là giáo sư Âm nhạc các trường Trung học tư thục nổi tiếng ở Saigon như Nguyễn Bá Tòng, Thánh Thomas, Thiên Phước, Nguyễn Trường Tỏi...

Thời gian này, Thu Hồ còn là diễn viên kịch, đồng thời cũng là nhà soạn kịch nổi tiếng, đóng vai chính trong nhiều vở kịch do chính ông soạn. Ban kịch nổi Trăm Thủy Hằng cũng mua bản quyền nhiều kịch bản của Thu Hồ để diễn trên đài truyền hình.

Nhạc sĩ Thu Hồ là một con chiên ngoan đạo, lớn lên học trường dòng, sau đó ông sáng nhiều bài thơ mang sắc thái Công giáo và xuất bản thành tập thơ mang tên Ánh Bình Minh năm 1965. Ông cũng là thành viên trong Ủy ban sáng lập Nhà thơ Faïma Bình Triều.

Nhạc sĩ Thu Hồ có 2 người con gái nổi tiếng là ca sĩ Mỹ Huyền và xướng ngôn viên Mỹ Hùng làm việc ở Đài Phát Thanh Sài Gòn ban Anh ngữ. Chồng của Mỹ Hà là tài tử nổi tiếng Trần Quang.

Sau năm 1975, nhạc sĩ Thu Hồ bị kết tội Việt Nam, đến năm 1990 thì được con gái Mỹ Hà bảo lãnh sang San Diego, Hoa Kỳ. Năm 1992 ông dời về Santa Ana để sống cùng Mỹ Huyền cho đến khi qua đời năm 2000.

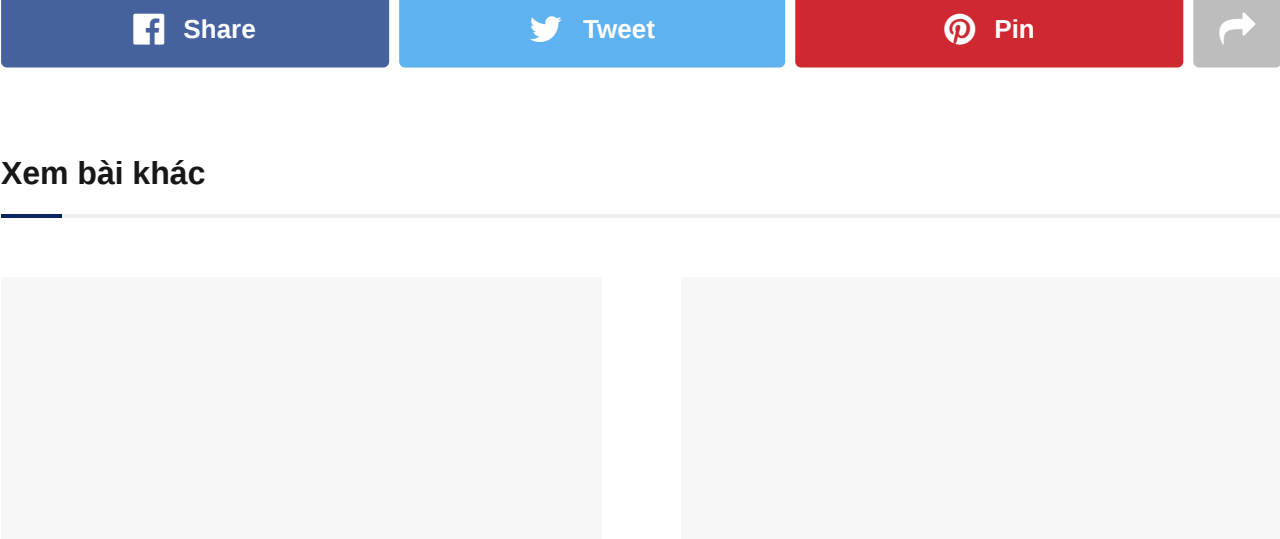
Nhạc sĩ Thu Hồ (ngồi giữa)

Đông Kha (nhacxua.vn) biên soạn

Share

Share Tweet Pin

Xem bài khác

Vinh biệt nghệ sĩ Tùng Sơn – Quái kiệt một thời

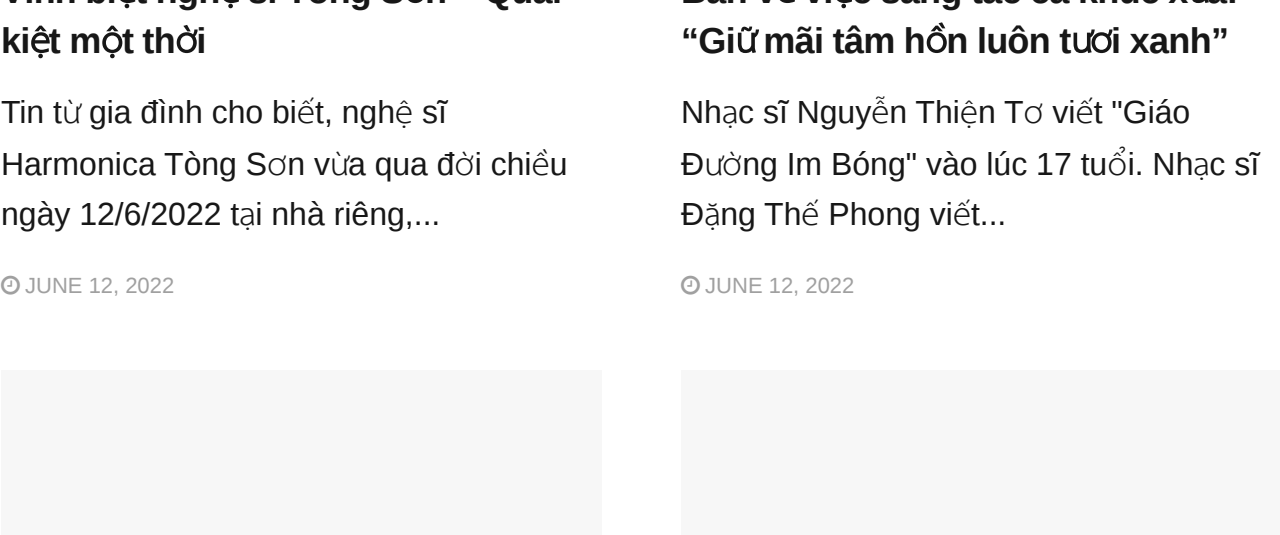
Tin từ gia đình cho biết, nghệ sĩ Harmonica Tùng Sơn vừa qua đời chiều ngày 12/6/2022 tại nhà riêng...

© JUNE 12, 2022

Bản về việc sáng tác ca khúc xưa: “Giữ mãi tâm hồn luôn tươi xanh”

Nhạc sĩ Nguyễn Thiện To viết “Giáo Đường Im Bỗng” vào lúc 17 tuổi. Nhạc sĩ Đặng Thế Phong viết...

© JUNE 12, 2022

Đồng nhạc “Nghệ thuật” (art song) của nhạc sĩ Cung Tiến và nhạc ca khúc ít được biết đến

Trong cùng năm 1953, khi mới 15 tuổi, nhạc sĩ Cung Tiến cho ra đời hai nhạc phẩm nổi tiếng...

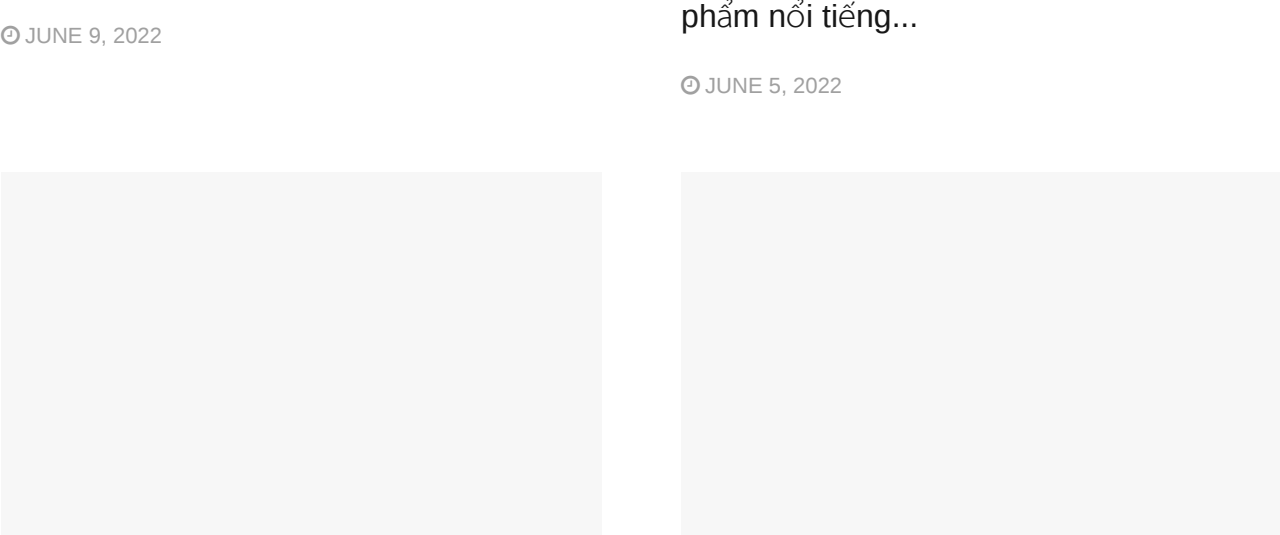
© JUNE 5, 2022

Đồng nhạc “Nghệ thuật” (art song) của nhạc sĩ Cung Tiến và nhạc ca khúc ít được biết đến

Trong cùng năm 1953, khi mới 15 tuổi, nhạc sĩ Cung Tiến cho ra đời hai nhạc phẩm nổi tiếng...

© JUNE 5, 2022

Vinh biệt nhạc sĩ Cung Tiến – Tác giả của Hoài Cầm, Thu Vàng

Theo tin vừa được xác nhận từ gia đình nhạc sĩ Cung Tiến, tác giả của những ca khúc bất...

© JUNE 3, 2022

Đồng nhạc “Nghệ thuật” (art song) của nhạc sĩ Cung Tiến và nhạc ca khúc ít được biết đến

Trong cùng năm 1953, khi mới 15 tuổi, nhạc sĩ Cung Tiến cho ra đời hai nhạc phẩm nổi tiếng...

© JUNE 3, 2022

Vinh biệt nhạc sĩ Cung Tiến – Tác giả của Hoài Cầm, Thu Vàng

Theo tin vừa được xác nhận từ gia đình nhạc sĩ Cung Tiến, tác giả của những ca khúc bất...

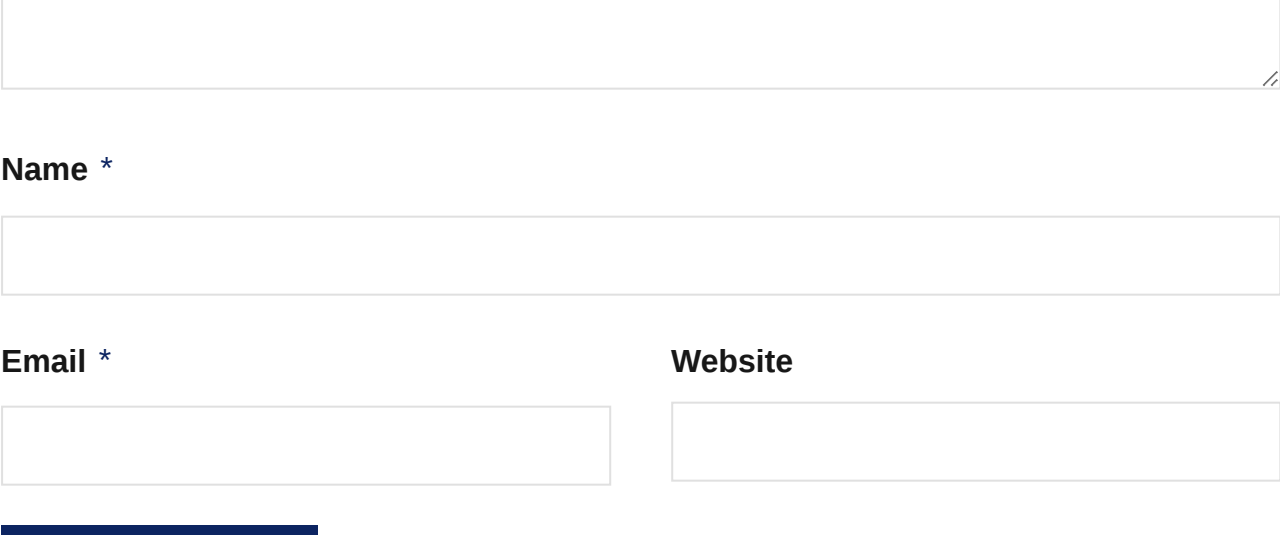
© JUNE 3, 2022

Vinh biệt nhạc sĩ Cung Tiến – Tác giả của Hoài Cầm, Thu Vàng

Theo tin vừa được xác nhận từ gia đình nhạc sĩ Cung Tiến, tác giả của những ca khúc bất...

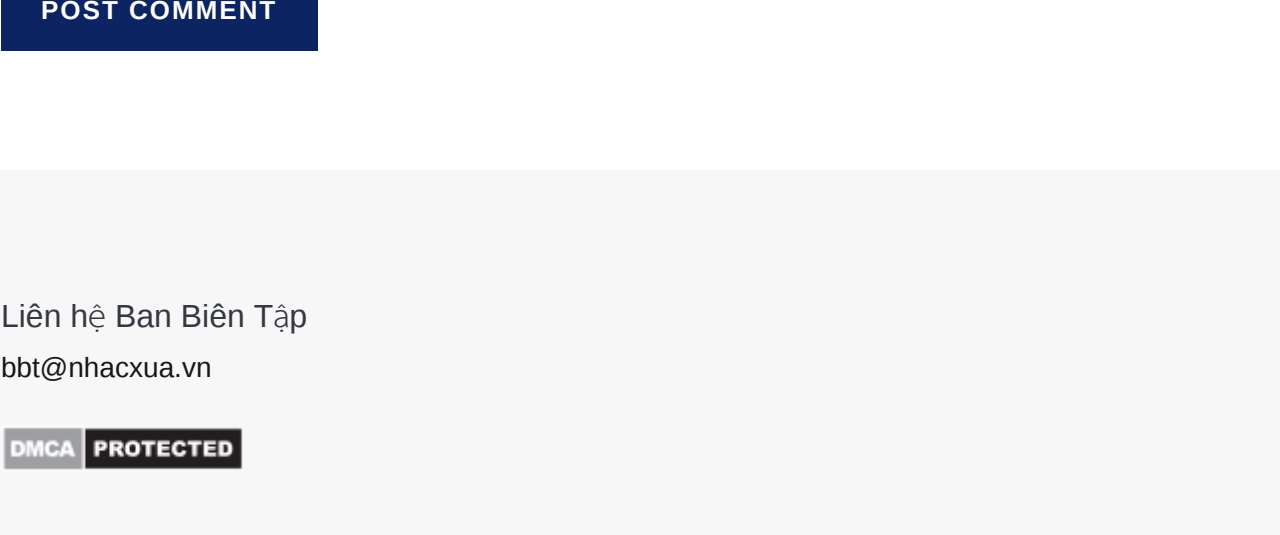
© JUNE 3, 2022

Vinh biệt nhạc sĩ Cung Tiến – Tác giả của Hoài Cầm, Thu Vàng

Theo tin vừa được xác nhận từ gia đình nhạc sĩ Cung Tiến, tác giả của những ca khúc bất...

© JUNE 3, 2022

Vinh biệt nhạc sĩ Cung Tiến – Tác giả của Hoài Cầm, Thu Vàng

Theo tin vừa được xác nhận từ gia đình nhạc sĩ Cung Tiến, tác giả của những ca khúc bất...

© JUNE 3, 2022

Vinh biệt nhạc sĩ Cung Tiến – Tác giả của Hoài Cầm, Thu Vàng

Theo tin vừa được xác nhận từ gia đình nhạc sĩ Cung Tiến, tác giả của những ca khúc bất...

© JUNE 3, 2022

Vinh biệt nhạc sĩ Cung Tiến – Tác giả của Hoài Cầm, Thu Vàng

Theo tin vừa được xác nhận từ gia đình nhạc sĩ Cung Tiến, tác giả của những ca khúc bất...

© JUNE 3, 2022

Vinh biệt nhạc sĩ Cung Tiến – Tác giả của Hoài Cầm, Thu Vàng

Theo tin vừa được xác nhận từ gia đình nhạc sĩ Cung Tiến, tác giả của những ca khúc bất...

© JUNE 3, 2022

Vinh biệt nhạc sĩ Cung Tiến – Tác giả của Hoài Cầm, Thu Vàng

Theo tin vừa được xác nhận từ gia đình nhạc sĩ Cung Tiến, tác giả của những ca khúc bất...

© JUNE 3, 2022

Vinh biệt nhạc sĩ Cung Tiến – Tác giả của Hoài Cầm, Thu Vàng

Theo tin vừa được xác nhận từ gia đình nhạc sĩ Cung Tiến, tác giả của những ca khúc bất...

© JUNE 3, 2022

Vinh biệt nhạc sĩ Cung Tiến – Tác giả của Hoài Cầm, Thu Vàng

Theo tin vừa được xác nhận từ gia đình nhạc sĩ Cung Tiến, tác giả của những ca khúc bất...

© JUNE 3, 2022

Vinh biệt nhạc sĩ Cung Tiến – Tác giả của Hoài Cầm, Thu Vàng

Theo tin vừa được xác nhận từ gia đình nhạc sĩ Cung Tiến, tác giả của những ca khúc bất...

© JUNE 3, 2022

Vinh biệt nhạc sĩ Cung Tiến – Tác giả của Hoài Cầm, Thu Vàng

Theo tin vừa được xác nhận từ gia đình nhạc sĩ Cung Tiến, tác giả của những ca khúc bất...

© JUNE 3, 2022

Vinh biệt nhạc sĩ Cung Tiến – Tác giả của Hoài Cầm, Thu Vàng

Theo tin vừa được xác nhận từ gia đình nhạc sĩ Cung Tiến, tác giả của những ca khúc bất...

© JUNE 3, 2022

Vinh biệt nhạc sĩ Cung Tiến – Tác giả của Hoài Cầm, Thu Vàng

Theo tin vừa được xác nhận từ gia đình nhạc sĩ Cung Tiến, tác giả của những ca khúc bất...

© JUNE 3, 2022

Vinh biệt nhạc sĩ Cung Tiến – Tác giả của Hoài Cầm, Thu Vàng

Theo tin vừa được xác nhận từ gia đình nhạc sĩ Cung Tiến, tác giả của những ca khúc bất...

© JUNE 3, 2022

Vinh biệt nhạc sĩ Cung Tiến – Tác giả của Hoài Cầm, Thu Vàng

Theo tin vừa được xác nhận từ gia đình nhạc sĩ Cung Tiến, tác giả của những ca khúc bất...

© JUNE 3, 2022

Vinh biệt nhạc sĩ Cung Tiến – Tác giả của Hoài Cầm, Thu Vàng

Theo tin vừa được xác nhận từ gia đình nhạc sĩ Cung Tiến, tác giả của những ca khúc bất...

© JUNE 3, 2022

Vinh biệt nhạc sĩ Cung Tiến – Tác giả của Hoài Cầm, Thu Vàng

Theo tin vừa được xác nhận từ gia đình nhạc sĩ Cung Tiến, tác giả của những ca khúc bất...

© JUNE 3, 2022

Vinh biệt nhạc sĩ Cung Tiến – Tác giả của Hoài Cầm, Thu Vàng

Theo tin vừa được xác nhận từ gia đình nhạc sĩ Cung Tiến, tác giả của những ca khúc bất...

© JUNE 3, 2022

Vinh biệt nhạc sĩ Cung Tiến – Tác giả của Hoài Cầm, Thu Vàng

Theo tin vừa được xác nhận từ gia đình nhạc sĩ Cung Tiến, tác giả của những ca khúc bất...

© JUNE 3, 2022

Vinh biệt nhạc sĩ Cung Tiến – Tác giả của Hoài Cầm, Thu Vàng

Theo tin vừa được xác nhận từ gia đình nhạc sĩ Cung Tiến, tác giả của những ca khúc bất...

© JUNE 3, 2022

Vinh biệt nhạc sĩ Cung Tiến – Tác giả của Hoài Cầm, Thu Vàng

Theo tin vừa được xác nhận từ gia đình nhạc sĩ Cung Tiến, tác giả của những ca khúc bất...

© JUNE 3, 2022

Vinh biệt nhạc sĩ Cung Tiến – Tác giả của Hoài Cầm, Thu Vàng

Theo tin vừa được xác nhận từ gia đình nhạc sĩ Cung Tiến, tác giả của những ca khúc bất...

© JUNE 3, 2022

Vinh biệt nhạc sĩ Cung Tiến – Tác giả của Hoài Cầm, Thu Vàng

Theo tin vừa được xác nhận từ gia đình nhạc sĩ Cung Tiến, tác giả của những ca khúc bất...

© JUNE 3, 2022

Vinh biệt nhạc sĩ Cung Tiến – Tác giả của Hoài Cầm, Thu Vàng

Theo tin vừa được xác nhận từ gia đình nhạc sĩ Cung Tiến, tác giả của những ca khúc bất...

© JUNE 3, 2022

Vinh biệt nhạc sĩ Cung Tiến – Tác giả của Hoài Cầm, Thu Vàng

Theo tin vừa được xác nhận từ gia đình nhạc sĩ Cung Tiến, tác giả của những ca khúc bất...

© JUNE 3, 2022

Vinh biệt nhạc sĩ Cung Tiến – Tác giả của Hoài Cầm, Thu Vàng

Theo tin vừa được xác nhận từ gia đình nhạc sĩ Cung Tiến, tác giả của những ca khúc bất...

© JUNE 3, 2022

Vinh biệt nhạc sĩ Cung Tiến – Tác giả của Hoài Cầm, Thu Vàng

Theo tin vừa được xác nhận từ gia đình nhạc sĩ Cung Tiến, tác giả của những ca khúc bất...

© JUNE 3, 2022

Vinh biệt nhạc sĩ Cung Tiến – Tác giả của Hoài Cầm, Thu Vàng

Theo tin vừa được xác nhận từ gia đình nhạc sĩ Cung Tiến, tác giả của những ca khúc bất...

© JUNE 3, 2022

Vinh biệt nhạc sĩ Cung Tiến – Tác giả của Hoài Cầm, Thu Vàng

Theo tin vừa được xác nhận từ gia đình nhạc sĩ Cung Tiến, tác giả của những ca khúc bất...

© JUNE 3, 2022

Vinh biệt nhạc sĩ Cung Tiến – Tác giả của Hoài Cầm, Thu Vàng

Theo tin vừa được xác nhận từ gia đình nhạc sĩ Cung Tiến, tác giả của những ca khúc bất...

© JUNE 3, 2022